

concert
info
kamer-
muziek
door ster-solisten
van de toekomst

de Doelen

zondag 26 maart 2023
Jurriaanse Zaal, 11.00 uur

programma

zondag 26 maart 2023 | Jurriaanse Zaal, 11.00 uur
**kamermuziek door ster-solisten
van de toekomst**

Kaija Saariaho (*1952)
Nocturne voor solo viool

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Goldbergvariaties, BWV 988
(arr. voor strijktrio door Sitkovetsky, selectie)
Aria

Henriëtte Bosmans (1895-1952)
Strijkkwartet
Allegro molto moderato • Lento • Allegro molto

Bach
Goldbergvariaties
Variatie 25

Sergej Prokofjev (1891-1953)
Sonate voor twee violen (selectie)
Allegro

Bach
Goldbergvariaties
Variatie 21

Bohuslav Martinů (1890-1959)
Madrigaal, nr. 2

Bach
Goldbergvariaties
Variatie 30 • Aria da capo

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Strijkkwintet, op. 29 'storm'
Allegro moderato • Adagio molto espressivo • Scherzo. Allegro
• Presto

uitvoerenden
Coraline Groen **viool**
Floor le Coultre **viool**
Lilli Maijala **altviool**
Dana Zemtsov **altviool**
Anton Spronk **cello**

toelichting

kamermuziek- sterren

Coraline Groen, Floor le Coultre, Lilli Maijala, Dana Zemtsov en Anton Spronk: vijf jonge musici die hun sporen al verdiend hebben in de klassieke muziekwereld. Zij kregen een carte blanche om dit kamermuziekprogramma samen te stellen. Delen van Bachs *Goldbergvariaties* nemen zij als rode draad voor een afwisselend programma met solo's, duo's, trio's, kwartetten en tot slot het 'storm'-kwintet van Beethoven.

Goldbergvariaties voor strijktrio

Al jaren vullen de concertzalen zich met luisteraars die met volle teugen genieten van de aria en dertig variaties uit Bachs *Goldbergvariaties*. Johann Sebastian Bach componeerde dit werk in 1741-1742, na een bezoek aan het hof van Graaf von Keyserlingk in Dresden. De titel zoals wij die kennen verwijst naar de klavecimbelspeler Johann Gottlieb Goldberg, die in dienst was

van deze graaf von Keyserlingk. Golberg heeft de compositie zeker uitgevoerd aan het hof.

De compositie werd gepubliceerd als vierde deel van de serie 'Clavier-Übung', een bundel vooral voor educatieve doeleinden. De relatief makkelijke 'Aria' verscheen al eerder in het *Notenbüchlein* uit 1725 voor Bachs vrouw Anna Magdalena. De variaties, die variëren op het thema in de bas uit de aria,

Coraline Groen © Renske Vrolijk

vereisen een grote technische vaardigheid van de uitvoerder. De Russische violist Dmitry Sitkovetsky maakte in 1984 een arrangement voor strijktrio van de *Goldbergvariaties*. Een belangrijke inspiratiebron voor dit arrangement was de opname van pianist Glenn Gould uit 1981. Verschillende variaties uit deze trioversie vormen de rode draad door dit concert-programma.

Nocturne voor viool solo

De Finse Kaija Saariaho behoort tot de groep componisten, die wereldwijd de hedendaagse muziek beïnvloeden. Saariaho heeft diverse grote opera's en avontuurlijke composities waarin live muziek met elektronica gecombineerd worden op haar naam staan. Echter, het grootste deel van haar oeuvre bestaat uit kamermuziek. Typerend voor de muziek van Saariaho zijn de weelderige en mysterieuze klanken en structuren. 'Mysterieus' is ook een goede omschrijving van de klankkleur

in de *Nocturne* voor viool solo. Saariaho componeerde het in 1994 ter nagedachtenis aan de Poolse componist Witold Lutoslawski. Het werk voor viool solo verkent diverse ideeën die later te horen zijn in haar *Vioolconcert*.

Bosmans Strijkkwartet

Henriëtte Bosmans is één van de belangrijkste Nederlandse componisten uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Als pianiste en componiste maakte Bosmans deel uit van verschillende kamermuziekensembles. Het driedelige *Strijkkwartet* voor 2 violen, altviool en cello componeerde ze voor haar docent Willem Pijper en voltooide het op zijn verjaardag op 8 september in 1927. De eerste uitvoering door het Amsterdam String Quartet in het Concertgebouw werd lovend ontvangen. De invloed van Debussy en Ravel werd opgemerkt door de recensenten. Het eerste deel open met een lyrische melodie in de altviool, die gedurende dit deel steeds terugkeert, onderbroken door

Floor le Coultre © Marco Borggreve

Lilli Majjala © Eduardus Lee

scherpere klanken. In het tweede deel verwijst het thema uit de eerste vioolpartij weer naar de lyrische melodie uit deel één. Het is een vredig middenstuk, met een landelijk karakter. Het laatste derde deel is opzweepend en ritmisch, halverwege tot rust gebracht door een wals, waarna het turbulente begin terugkeert en tot een climax komt. Uitgeverij Donemus bracht deze compositie opnieuw onder de aandacht binnen het 'Forbidden Music Regained' project, waarin muziek van Nederlandse vooroorlogse componisten ontsloten werd.

Sonate voor twee violen

Sergej Prokofjev componeerde zijn *Sonate voor twee violen* in 1932 in opdracht van een Parijse kamermuzieksociëteit genaamd Triton. Hij verbleef op dat moment in Frankrijk en was op vakantie nabij Saint-Tropez. Intussen had de componist toenadering gezocht tot zijn geboorteland en dacht na over zijn terugkeer naar Rusland. De

Sonate ging dan ook eerst in première in Moskou, voordat het in Parijs klonk. In zijn autobiografie uit 1941 schreef Prokofjev dat hij deze sonate componeerde na het horen van een slecht werk voor twee violen. Dat kon hij beter en daarom ging hij de uitdaging aan om een duet te schrijven 'dat interessant genoeg is om 10 tot 15 minuten naar te luisteren'. Ook deze compositie is lyrisch van karakter met de sfeer van het Russische platteland. Voor de muzikale vorm en stijl grijpt Prokofjev terug op de muziek uit de barok en wisselt langzame en snelle delen met elkaar af.

Madrigaal voor duo

Ook voor twee instrumenten, maar ditmaal de viool en altviool, is het tweede *Madrigaal* van Bohuslav Martinu. De in totaal drie Madrigalen componeerde Martinu in de Verenigde Staten in 1947. Het was zijn eerste compositie na een bijna fatale val van een balkon in de zomer het jaar ervoor, toen hij les gaf in Tanglewood.

De uitvoering van Joseph en Lilian Fuchs – aan wie de compositie ook werd opgedragen – van de twee Mozart duo's KV424 en 434 vormen de inspiratie voor dit werk. Martinu's fascinatie voor de Engelse madrigalen van componisten zoals William Byrd en Thomas Morley speelt ook een rol. De muziek combineert fantasieerijk en virtuoos spel à la Mozart, met meerstemmigheid geïnspireerd door de madrigalen en Boheemse volksmuziek. Het tweede deel is rustig en mysterieus van klank.

'Storm' voor strijkkwintet

Het *Strijkkwintet* van Ludwig van Beethoven wordt niet vaak uitgevoerd, vanwege de grotere bekendheid van kwintetten van andere componisten zoals Mozart. Het werk uit 1801 valt qua stijl tussen de eerste meer

klassieke periode van Beethoven en zijn tweede meer innovatieve fase, waarin hij volledig zijn gehoor verloor. Het is het enige volledige strijkkwintet dat hij componeerde, waarin hij zijn rijke ervaring op het gebied van trio's en kwartetten gebruikt om tot een zeer interessante compositie te komen. De vierdelige compositie draagt de bijnaam 'storm', verwijzend naar het stromachtige laatste deel. In dit 'presto' starten vier van de strijkers met stormachtige tremolo's, waarboven de eerste viool lijkt te zweven als een vogel die danst op de harde wind. De storm wordt later nog meer benadrukt in een 'dramatisch' fugato, met krachtige tonen in de lage strijkers. Maar er zit ook humor in dit deel, met enkele muzikale grapjes naar voorbeeld van Haydn. tekst: Fien Duijnmayr.

Dana Zemtsov © Studio Unfolded

biografie

Coraline Groen, viool

Coraline Groen (1996), winnares van de Oskar Back Prijs en publieksprijs van het Nederlands Vioolconcours 2020, wordt beschouwd als een van de topviolisten van haar generatie. Als soliste was zij te horen met onder meer het Residentie Orkest, het Atheneum Kamerorkest en het Britten Jeugd Strijkorkest. In augustus 2022 heeft zij als Young Artist in Residence bij de NJO Muziekzomer een aantal projecten ontwikkeld. In 2019 behaalde Coraline haar masterdiploma bij Vera Beths aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. www.coralinegroen.com

Floor le Coultre, viool

Floor Le Coultre, benoemd tot Jong Muziktalent Nederland in 2011, heeft zich geëtaleerd als gepassioneerd en communicatief kamermusicus. In 2014 sloot ze haar Masters af met onderscheiding voor 'meeslepend spel' aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Floor heeft verschillende prijzen gewonnen en trad op in concertzalen in China, Europa, Zuid-Amerika en de USA. Ook speelt ze regelmatig kamer-muziek met diverse ensembles. www.floorlecoultre.nl

Lilli Maijala, altviool

Lilli Maijala trad als 17-jarige op als solist met het symfonisch orkest van haar geboorteplaats Oulu (Finland). Ze studeerde in Helsinki en Detmold en won diverse prijzen. Lilli musiceerde met tal van gezelschappen en ensembles wereldwijd.

Dana Zemtsov, altviool

Dana Zemtsov was in 2010 de jonge musicus van het jaar. Tevens won ze vele andere prijzen, waaronder de Kersjesprijs. Ze trad op over heel de wereld. Vijf albums nam zij op bij Channel Classics Records, waaronder het laatste album 'Dutch Hidden Gems' in 2022 met het Phion Orchestra onder leiding van Shizuo Kuwahara en pianist Anna Fedorova. www.danazemtsov.com

Anton Spronk, cello

Anton Spronk (1994) won prijzen op onder andere tijdens het Nationaal Cello Concours 2014, Anton op het Verbier Festival 2019 en de Anton de Dutch Classical Talent Award 2021. Hij studeerde aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag, het Conservatorium van Amsterdam en in Zürich. Anton treedt wereldwijd op als solist en kamermusicus. Hij voert graag hedendaagse muziek uit. www.antonspronk.com

Anton Spronk © Marco Borggreve

agenda tips

tips van de programmeurs:

za 1 apr 23 | Jurriaanse Zaal, 20:15
Islands

Asko|Schönberg i.s.m BredaPhoto

zo 23 apr | Jurriaanse Zaal, 20:15
James Oesi & Dudok Kwartet

Kriskras door tijden, periodes, en stijlen - van Rameau tot Caroline Shaw

zo 7 mei 23 | Jurriaanse Zaal, 20:15
Lahav Shani

dirigent achter de piano

ontdek het
programma op
dedoelen.nl

genoten van dit concert?

Steun de Doelen en help het realiseren van een bijzonder en innovatief programma!

Bekijk hoe jij kan bijdragen op dedoelen.nl/steun

Stay in touch!
See you @dedoelen &
share your pictures #dedoelen
Instagram Facebook LinkedIn Messenger

tickets & info:
www.dedoelen.nl
+31 10 217 17 17
Schouwburgplein 50, Rotterdam

FSC
www.fsc.org

RECYCLED
Papier gemaakt van
gerecycled materiaal
FSC® C017135